

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinque

Espence, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. XVIII. Scotica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

seu martyres. Dixit Iesus Mariæ filius, Deus Dominus noster, Mitte nobis cœnam seu mensam de cœlo, quæ sit nobis & posteris nostris firmamentum, & in miraculum abs te, & dita nos, quoniam tu es diuitum optimus. Ecce ego mitto eam ad vos, & qui ex vobis impius post illam fuerit, vlciscar eum, vt vnicum & inauditum omnibus seculis & gentibus supplicium. Hæc Mahumetes de Cœna, siue mensa Dominica, quam ideo ait à Deo impetratam, vt Christo, iuxta eum non Deo, eam adimat, cum in ea reuera sit ipsum Christi corpus diuinitatis & humanitatis compos, quod ideo non poterat negare diuinum, nam miracula præsentia diuinitatis in eo mortis Domini sacramento crebra visa (addo etiam inuisa seu inuisibilia) prisci etiam doctores agnouerunt. Sic nouus loci huius interpres, penes quem sit fides, vt linguarum peregrinarum valde peritum, & regium earum olim professionem. Alioqui nihil tale in Azoara 4. aut 5. adeoque Alcorano toto iuxta veterem ante annos plus 400. versionem, opera Petri Venerabilis abbatis Cluniacensis, occurrit. Nihil plus super hoc sacramento apud Ricoldum, De turre cremata, Cusanum, Rickelium, aut alios, quos equidem viderim, Alcoranum impugnantes.

*Miracula
Eucharisti-
ca.*

Scotica. Cap. XVIII.

Ed hoc omisso, eiusque discipulis præceptore peioribus Saracenis, redeo ad nostrates, imò iam non nostros, sed ex quondam nostris factos alienos, quique facti tales & inueterati, Deum, vel deos potius seculi alienos, in matrem olim suam insurrexerunt, eius filiorum labores diripuerunt, & reliquerunt alienis suas non iam diuitias, sed sectas, & quisquilias. Libera nos Domine, de manu filiorum alienorum eiusmodi. Talem non ita nuper, hoc est, suum facere conabantur, qui in hac causa schisma fecerunt, Ioannem Scotum, non illum qui Diues vocatur, titulo doctoris subtilis, sed multò anteriorem, hominem græcè non mediocriter doctum, cuius olim haberetur de

*I. Ioan. 2.
Psal. 17. 48
53. 108. 143
Oecolap. li.
3. Episto. in
dialogo. Va
dian. lib. 3.
Aphorismo.
Ioann. Scolis
piures.*

- Eucharistia liber, quo palam cum ex Dionysio, tum ex Augustino, quid super ea sentiret, docebat, auditor Bedæ, tempore Caroli Magni, apud quem fuisse in precio scribit Tritemius, Albini collegam, monachum Benedictiuū, de Britannia profectum in Galliam, virum in scripturis doctissimum, & plurium opusculorum autorem, sed cuius nihil tale ad eius venerit notitiam. Eum Criniti honesta disciplina paulò posteriorem facit, sub Francorum nempe Rege Carolo Caluo Magni nepote, cuius is mandato, vel magis rogatu, Dionysij Arcopagitæ libros latinitate donauit, cui etiam primæuam huius sacratissimi patris translationem, nonnullis Scoto Sententiario eam falsò ascribentibus, Ioannes Cono Norimentanus acceptam ferendam epistola quadam scripsit ante schisma hoc natum, anno videlicet 1512. addens eum Athenis græcè didicisse de re autem sacramentaria horum nemo ne gry quidem, imò prior eum facit notum fere omnibus egregia eruditione, clarissimoque ingenio, qui græcas literas temporibus illis magna ex parte amissas calluerit, omnem denique Christianæ theologiæ disciplinam maximo studio coluerit. Renarrat Gaguinus, ex quo & Annalibus Gallicis ferunt hunc in Britanniam reuersum, à discipulis quos erudiret, exemplo D. Cassiani, coniuratis, confessum graphiis, & sæuissimè interemptum, Idem refert de gestis Scotorum vernaculus eorum historicus, Ioannes Maior, Parisiensis Theologus. Cuius sepulcrum in Malmesberensi monasterio ad magni altaris sinistrum latus situm, hoc ait epitaphio notari,

*Clauditur hoc tumulo sanctus, sapiensque Ioannes,
Qui ditatus erat, iam viuens dogmate miro.*

Quem idem non ortis in Anglia vellis, vt Gaguinus causatur, sed Carolo Magno ad Achaium Scotorum regem pro eruditis viris mittente, in Franciam cum aliis missum, scientiam vanalem proclamasse scribit. Certè inter professores illos vnum Gaguinus Ioannem nominat, nescio an sui post oblitus, an verò plures eius tum cognomines fuerint. Sed cum veterum, quod equidem legerim, aut etiam recentiorum, tot sint licet hæretico-

Lib. 24. ca. 11. Ex Platina in Irene. 4 Et Ioan. 9.

Colonia 1537. cū operib. Grego. Nysseni.

Lib. 5. Et Io uinius in elo giis doctorū.

Lib. 3. c. 2. Et li. 2. c. 13.

rum catalogi & nomenclatores, hoc eum nemo nomine condemnauerit, nec ego illum condemnauero, vnum presertim ex primis Luterianæ nostræ academiæ fundatoribus, Quærat testem sibi & autorem Oecolampadius, Vadianus, & quisquis suo illum de Eucharistia dogmati nouo affinem facit. Debuerant vel ipsius librum, vel historiae autorem allegare: Centuria Magdeburgica LXI. de immaculatis ad mysteriis. De corpore & sanguine Domini scripsisse scribit, præterea nihil. Quanquam non desunt, qui ex vno Lanfranci verbulo, quo ait. Berengarium, intellecto quòd Ioānem, Scotum extolleret, damnatum etiam hunc cum illo in Concilio Vercellensi volunt, quòd vterque communi de Eucharistia fidei aduersa sentiret, & ex huius ille scriptis opinionis suæ seminaria hausisse affirmaret: illum denique cum sua in auditorio publicè proponeret, ab auditoribus primò exæcatum, & post, vt diximus, confixum. Et sic eius doctrinam vt inusitatam, fanaticam, cumque sancta & antiqua fide pugnantem, tunc repressam, non receptam.

Cap. 10.

Bertramica. Cap. XIX.

Cripit eadem ætate ad Carolum Regem Imperatoris Lotharij fratrem Bertramus presbyter & monachus, multis nominibus Tritemio in literis sacris & profanis commendatus. Verùm qui eius nomine & hoc

In catalogo scriptorū, et chronico Hir- sangicensi.

titulo liber hoc tandem schismate in lucem emerfit, vt sit eorum iudicio, quorum fauere videtur errori, non modò eruditus, sed etiam pius, legentis mentem, & causam hanc magis implicat quàm explicat, multa multorum partium piè sanè dicta sic concinnans, vt modò catholicæ filius, modò filius esse videatur alienus. Ecquis enim catholicum non putaret sic scribentem? Non, ait, putamus vllum fidelium dubitare panem illum fuisse Christi corpus effectum, quod discipulis donans, dicit, hoc est corpus meum, & cæter. Sed neque calicem dubitare sanguinem Christi, de quo idem ait, Hic est calix in sanguine meo, & cætera. Et in persona Domini,

In Berunge Abbati 2. negat ad se peruenisse hunc librū. Vad. a. li. 6. Cap. 5.